

Hrvoje Gomerčić i Duro Huber

Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, ZAGREB

ISTRAŽIVANJE I ZAŠTITA MORSKIH SISAVACA JADRANA

Opisano je (Bruzina, 1889) da u Jadranu žive sisavci iz reda perajara (Pinnipedia) i podreda kitova zubana (Odontoceti), a da se povremeno pojavljuju i pojedine vrste kitova usana (Mystacoceti). Iz reda perajara dolazi jedan od tri vrste toplovodnih tuljana, sredozemna medvjedica (*Monachus monachus* Hermann, 1779), dok od kitova zubana dolazi nekoliko dupina ili pliskavica različitih rodova: obični dupin (*Delphinus delphis* Linnaeus, 1758), dobri dupin (*Tursiops truncatus* Montagu, 1821), jadranski dupin (*Tursiops parvimanus* Reinhardt, 1888), obalni dupin (*Phocoena phocoena* Linnaeus, 1758), sivi ili glavati dupin (*Grampus griseus* Cuvier 1812) i bjelogrli dupin (*Globicephala melaena* Traill, 1803).

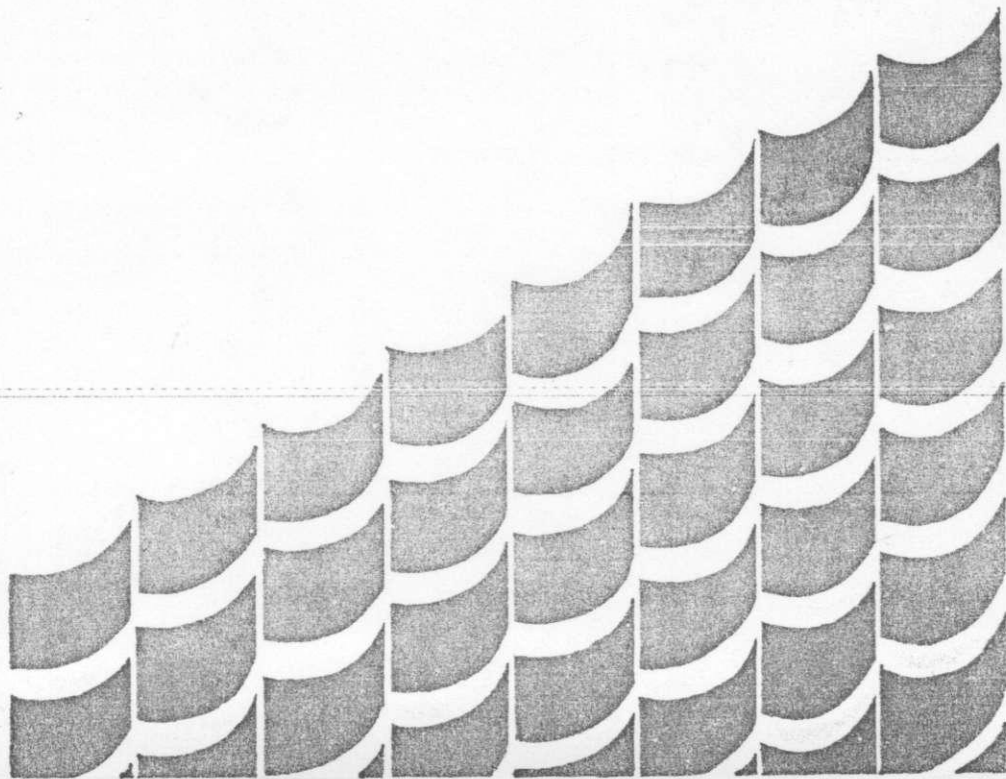
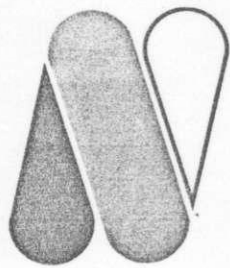
Sredozemna medvjedica je u nas od godine 1935. zakonom trajno zaštićena, dok nijedna vrsta dupina do danas ne uživa bilo kakvu zakonsku zaštitu pa predstavlja jedinu skupinu velikih sisavaca koji u nas nisu obuhvaćeni nikakvim zakonskim odredbama.

Iako je sredozemna medvjedica zakonom zaštićena, njezina populacija u Jadranu je smanjena ispod kritičnog minimuma, tako da još živi svega nekoliko jedinki na nekoliko lokacija u Jadranu (Gomerčić i Huber, 1984; Ronald, 1984; Gomerčić, Huber i Ronald, 1984). Istražujući dupine na nekoliko lokacija u različitim dijelovima Jadrana (od $44^{\circ}15'10''$ do $44^{\circ}23'12''$) u posljednje dvije godine utvrđeno je da je svih 55 - 60 identificiranih jedinki pripadalo rodu velikih dupina (*Tursiops* Gervais, 1855) najvjerojatnije vrsti dobri dupin. Osim toga, brojenjem viđenja dupina u Velebitskom kanalu (u blizini $45^{\circ}15'25''$ $44^{\circ}23'12''$) u ljetnim mjesecima tijekom posljednjih 5 godina utvrđen je stalni godišnji pad broja viđenja.

Kako je još tridesetih godina ovog stoljeća u Jadranu broj običnih dupina bio veći od broja dobrih dupina (Brehm i Fink, 1937), a i najnoviji podaci (Aguilar, 1986) pokazuju da se u sjeverozapadnom dijelu Sredozemlja broj običnih dupina stalno smanjuje, te je 1980-1984 iznosio svega 1% od svih vrsta kitova, možemo zaključiti da se populacija običnih dupina i u Sredozemlju i u Jadranu iz nekih razloga naglo smanjuje, te je krajnji čas da se barem ova vrsta dupina zakonom zaštiti, kako ne bi doživjela sudbinu sredozemne medvjedice, čiju de populaciju u Jadranu biti vrlo teško održati i sprečiti njezino izumiranje.

IV KONFERENCIJA O ZAŠTITI JADRANA

Neum 1989.

ČETVRTA KONFERENCIJA O ZAŠTITI JADRANA

PLENARNI REFERATI I IZVODI SAOPŠTENJA

Neum, 19. i 20. oktobar 1989. godine

IZDAVAČI: Savjet Republičke konferencije SSRNBiH za
zaštitu čovjekove okoline i Organizacioni
odbor Četvrte konferencije o zaštiti Ja-
drana

REDAKCIONI ODBOR:

Čiček Josip
Grgić Petar, predsjednik
Mišković Miloš
Mučibabić Smilja
Rotim Vlado, sekretar

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: Grgić Petar

TEHNIČKI UREDNIK: Hadžić Salko

ŠTAMPA: Radna zajednica Republičke konferencije
SSRNBiH Sarajevo